

Nr 132.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående förbättrade pensionsförmåner för f. d. stationskarlen vid statens järnvägar F. R. Törnqvist; given Stockholms slott den 11 februari 1938.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 11 februari 1938.

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Efter gemensam beredning med chefen för kommunikationsdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning fråga om förbättrade pensionsförmåner för f. d. stationskarlen vid statens järnvägar Frans Robert Törnqvist.

Enligt mellan järnvägsstyrelsen samt Skåne—Smålands järnvägsaktiebolag träffad, den 29 december 1931 och den 5 januari 1932 dagtecknad över-

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 1 saml. Nr 132.

enskommelse om sammanförande av järnvägstrafiken vid den statens järnvägar tillhöriga Markaryds station och den bolaget tillhöriga Markaryds västra station till den förra stationen samt om gemensamt begagnande av denna, under förutsättning att bolaget erhöle tillstånd att nedlägga sin station, och ett i anslutning därtill träffat särskilt avtal skulle statens järnvägar av den bolagets trafikpersonal, som genom berörda sammanslagning bleve för bolaget överflödig, övertaga sju befattningshavare, däribland Törnqvist.

Sedan jämlikt Kungl. Maj:ts medgivande den 10 juni 1932 förenämnda, bolaget tillhöriga station blivit nedlagd, meddelade 1933 års riksdag efter av Kungl. Maj:t gjord framställning (prop. nr 87; riksd. skr. nr 237) beslut angående avlöning och pension åt den bolagets personal, som i samband med stationens nedläggande övergått i statens järnvägars tjänst. Detta beslut innebar beträffande Törnqvist, vilken icke var delägare i någon pensionskassa, bland annat, att statens järnvägar skulle övertaga den pensionerskyldighet, som det enskilda järnvägsbolaget kunde gent emot honom hava iklätt sig.

Enligt av Skåne—Smålands järnvägsaktiebolags styrelse den 13 december 1930 fastställda bestämmelser angående pensionering av, bland annat, viss linjepersonal tillförsäkrades dylik personal, som fyllt 40 år och ej vunnit inträde i enskilda järnvägarnas pensionskassa, vid avgång ur järnvägens tjänst — antingen avgången skedde vid uppnådd åldersgräns, 63 år, eller dessförinnan på grund av sjukdom eller olycksfall — ett årligt pensionsunderstöd utgående med 20 kronor för varje tjänstgöringsår, som infölle mellan fyllda 30 och 63 år, dock att understödet icke finge överstiga 500 kronor för år. Dyrtidstillägg skulle icke utgå å dylikt understöd.

Törnqvist, som är född den 8 juli 1880, antogs i extra tjänst vid Skåne—Smålands järnväg den 9 juli 1899, befordrades till ordinarie stationskarl vid samma järnväg den 1 augusti 1908 och övergick i statens järnvägars tjänst såsom ordinarie stationskarl den 1 oktober 1932, vilken befattning han innehade intill utgången av september månad 1936, då han erhöle avsked på grund av sjukdom. Vid avgången ur tjänst tillerkändes Törnqvist av järnvägsstyrelsen pension i enlighet med nyssberörda av Skåne—Smålands järnvägsaktiebolag meddelade bestämmelser till belopp av 500 kronor för år.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Törnqvist gjort framställning i syfte att komma i åtnjutande av förbättrade pensionsförmåner.

Järnvägsstyrelsen har tillstyrkt, att Törnqvists pension finge utgå med 960 kronor för år, och därvid anfört, bland annat, följande:

Tidigare hava vid olika tillfällen förbättrade pensionsvillkor medgivits åt personal, som i samband med statsförvärv av enskilda järnvägar övergått i statens tjänst och som icke varit delägare i någon pensionskassa. Styrelsen får i sådant hänseende erinra om 1913 års riksdags beslut angående pensionering av från den s. k. Västkustbanan övertagen personal samt 1922 års riksdags beslut angående rätt till pension för viss personal vid Svartälvs järnväg. I berörda fall har vederbörande befattningshavare blivit tillförsäkrad rätt att vid avgång ur tjänst erhålla pension i regel motsvarande beloppet av den statspension ($= \frac{2}{3}$ av pensionsunderlaget) enligt vid statens

järnvägar före ikraftträdandet av civila tjänstepensionsreglementet gällande pensionsbestämmelser, som skulle tillkommit honom, därest dessa bestämmelser varit å honom tillämpliga.

Då den Törnqvist tilldelade pensionen torde vara otillräcklig för hans uppehälle och även måste anses vara alltför låg i förhållande till anställningstiden, anser styrelsen det vara skäligt, att förhöjd pension beredes honom. I anslutning till av statsmakterna tidigare tillämpade principer synes till utgångspunkt vid bestämmandet av pensionen böra tagas ett belopp av 1,096 kronor, motsvarande två tredjedelar (= statspensionsdelen) av det för stationskarl vid statens järnvägar gällande pensionsunderlaget, 1,644 kronor. Med hänsyn till att Törnqvist för erhållande av pensionsunderstöd vid den enskilda järnvägen kunnat tillgodoräkna sig endast anställningstiden efter fyllda 30 år, synes pensionsbeloppet böra reduceras i förhållande till den tid, varmed nämnda anställningstid understiger den för erhållande av full pension erforderliga tjänstetiden 30 år. En på sådant sätt beräknad pension skulle uppgå till 960 kronor.

Statskontoret har biträtt järnvägsstyrelsens förslag.

Det synes även mig skäligt, att Törnqvist kommer i åtnjutande av förhöjning av den pension till belopp av 500 kronor, som tillerkänts honom i samband med avgången ur statens järnvägars tjänst och som beräknats enligt de för honom på grund av anställningen vid Skåne—Smålands järnväg gällande pensioneringsbestämmelserna. Järnvägsstyrelsens i anledning av Törnqvists nu föreliggande ansökning framlagda förslag, vilket i huvudsak överensstämmer med vad som i vissa tidigare fall beslutats i avseende å pensionsförmåner för personal, som av statens järnvägar övertagits från enskilt företag, finner jag mig kunna biträda. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att f. d. stationskarlen vid statens järnvägar Frans Robert Törnqvist må, räknat från och med dagen näst efter den, då han avgått ur tjänst, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 960 kronor, att utgå av trafikmedel.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

H. Wihlborg.

